

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 6C/131/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312213916
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Fekete
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2016:1312213916.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave v konaní pred sudkyňou Mgr. Ivanou Fekete v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom v Bratislave Pribinova 25, zastúpená: Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom v Bratislave Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody 175 euro a nemajetkovej ujmy 387,24 euro podľa zák. č. 514/2013 Z.z. takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu **z a m i e t a** .

Súd odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania zo dňa 27.09.2012 sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi vydania medzitýmneho rozsudku podľa § 152 ods. 2 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku, ktorým by súd určil, že odporca je zodpovedný za vznik škody navrhovateľovi spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava III, tým, že nerozhodol o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora a v zákonom stanovenej lehote 30 dní, v exekučnom konaní vedenom na tunajšom súde vo veci vymáhania pohľadávky voči povinnému (dlžníkovi): J. W., nar. XX.XX.XXXX, ktorá jej vznikla neplnením záväzku zo Zmluvy o úvere č. 6040339, na základe poverenia vydaného Okresným súdom Bratislava III pod reg. č. 5103 026265 súdnemu exekútorovi a zároveň rozhodol rozsudkom vo veci samej tak, že uloží odporcovi povinnosť titulom majetkovej škody zaplatiť navrhovateľovi sumu 175 euro a titulom nemajetkovej ujmy sumu 387,24 euro, ako aj nahradiť trovy konania.

Skutkovým základom žaloby bolo, že tunajší súd ako exekučný súd po tom, čo navrhovateľ ako oprávnený v uvedenej exekučnej veci, z obavy o právny a faktický osud pohľadávky spísal dňa 28.10.2009 návrh na zmenu exekútora, zostal nečinný, pričom uvedená vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu a ani neexistovala okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietrahmi a nič nebránilo tomu, aby nedošlo k prietrahom a rozhodnutie bolo vydané včas. Navrhovateľ uvedený postup pokladá za nesprávny a v rozpore so zákonom, konkrétne § 44 ods.7, resp. od 01.12.2006 § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a nečinnosť okresného súdu pokladá za neospravedliteľnú, nakoľko súd nevykonával vo veci žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľa v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, poukazujúc na to, že o všetkých týchto okolnostiach, ktoré vyústili do porušenia práv navrhovateľa a spôsobenej škody, sa dozvedel až po doručení uznesenia o zmene exekútora zo dňa 21.06.2010.

Preto by mal súd deklarovať porušenie práva navrhovateľa na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovene lehote v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranom čase; porušenie práva navrhovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivý súdny proces (čl. 48 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd); porušenie princípov právneho štátu nesprávnym úradným postupom exekučného súdu (princípu legality, ochrany legitímnych očakávaní, ochrany dôvery v právo a právnej istoty) a nahradiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu a majetkovú škodu, ktorá mu v príčinnej súvislosti s porušením uvedených práv a princípov právneho štátu bola spôsobená.

Uplatnené nároky navrhovateľ odôvodnil nasledovne :

- majetková škoda 175 euro, predstavuje účelne vynaložené náklady navrhovateľa spojené s jeho činnosťou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období od podania návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom, konkrétne vo výške 70 € - ako náklady na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému; vo výške 40 € - na udržiavanie a správu informačného systému; vo výške 50 € - na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a vo výške 15 € - na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, poštovné a telekomunikačné výdaje.
- nemajetková ujma v peniazoch 387,24 euro, predstavuje primeranú náhradu za zásahy do výkonu majetkových práv navrhovateľa, za stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvera v právo a spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcim konečné vymożenie pohľadávky, pričom výpočet navrhovateľ uskutočnil alikvotným pomerom 55,32 euro za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu, aplikujúc doktrínu Ústavného súdu SR (z nálezov ÚS SR vo veciach zbytočných prietahov v konaní, v ktorých bolo navrhovateľovi priznané finančné zadost' učinenie) a to 663,88 €/rok : 12 mesiacov = 55,32 € á mesiac, pričom exekučný súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 236 dní.

Navrhovateľ podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci , písomne požiadal odporcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na ktoré do podania žaloby odporca pozitívne nereagoval.

Zároveň v návrhu požiadal, aby nadriadený súd rozhodol o prikázaní veci inému súdu, nakoľko sudcovia OS BA III sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania a na tomto súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý.

O tejto námietke rozhodol podľa § 12 ods. 1, § 14 ods. 1 a § 16 ods. 1 veta tretia O.s.p. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 24.10.2012, č.k. 2NcC/298/2012-16 a uznesením z 12.11.2014, č.k. 4NcC/108/2014-78, ktorým pre nenaplnenie podmienok tzv. nutnej delegácie nevyhovel návrhu na prikázanie veci inému súdu a rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III (menovite všetci), nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Odporca v písomnom vyjadrení žiadal návrh zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný, poukazujúc na zmätočnosť samotných podaní, ktoré neobsahujú potrebné označenie povinných (odlišné dátumy narodenia), spisovú značku dotknutého exekučného konania, ďalšie relevantné údaje (dátumy doručenia podaní a kedy sa navrhovateľ o škode dozvedel) potrebné pre posúdenie veci a tiež to, že navrhovateľ nepriložil k návrhu žiaden relevantný dôkaz na preukázanie existencie predmetných exekučných konaní, vznik skutočnej škody, nemajetkovej ujmy atď., a len odkazuje na exekučný spis a v skutočnosti prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd a absencia uvedených náležitostí, bola aj jedným z dôvodov, pre ktoré Ústavný súd SR odmietol sťažnosti navrhovateľa na porušenie jeho ústavných práv nečinnosťou exekučného súdu (napr. rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 211/2012, IV. ÚS 366/2012...). Ďalej odporca poukázal, že navrhovateľ namietal „nezákonné konanie“ v podobe nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, ale zároveň namietal „nesprávny úradný postup v podobe prietahov“ a z jeho formulácií nie je jednoznačne jasné, z akého titulu si uplatňuje predmetné nároky.

K uvádzaným prietahom v konaní odporca poukázal na nečinnosť navrhovateľa, ktorý ani po vyžiadanej súčinnosti v rámci predbežného prerokovania zo strany odporcu neuviedol, či využil možnosť sťažnosti na zbytočné prietahy predsedovi súdu, resp. možnosť ústavnej sťažnosti a teda všetky účinné prostriedky nápravy k dosiahnutiu urýchlenia konania, poukazujúc v tomto na judikatúru Ústavného súdu

SR (nález č. k. III. ÚS 69/2011 - 25 z 03.05.2011) a tiež na to, že všeobecný súd nie je oprávnený v konaní o náhrade škody, posudzovať prieťahy v konaní súdu, ktorá právomoc prislúcha iba predsedovi súdu, alebo Ústavnému súdu SR.

Odporca vo vyjadrení v súvislosti s uplatnením nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, uviedol, že v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 tohto zákona, poškodený sa práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže domáhať na súde až po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku z 23.04.2012 boli odporcovi doručené v totožný deň (23.04.2012). Návrh na začatie konania bol doručený súdu 27.09.2012 a preto ide o predčasne uplatnený nárok na súde.

Odporca ďalej poukázal, že navrhovateľ napriek opakovaným výzvam odporcu neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, čím zmaril akúkoľvek možnosť predbežného prerokovania, preto odporca nároky žalobcu nepovažuje za predbežne prerokované.

K naplneniu zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v danom prípade, sa odporca vyjadril tak, že navrhovateľ doposiaľ nepredložil žiadne dôkazy potrebné na posúdenie, či postup súdu bol nesprávny aj keď nevylúčil, že pri týchto hromadných žalobách zo strany navrhovateľa mohlo dôjsť v určitých prípadoch k tomu, že exekučný súd o zmene súdneho exekútora rozhodnúť až po zákonnej 30 dňovej lehote od doručenia takéhoto návrhu, najmä ak pôvodný súdny exekútor neposkytol exekučnému súdu plnú súčinnosť a teda objektívne nemohol exekučný súd rozhodnúť v stanovenej lehote. Navrhovateľovi pritom nič nebránilo využiť účinný prostriedok nápravy (sťažnosť predsedovi), čím podľa odporcu zanedbal svoju všeobecnú preventívnu povinnosť podľa ust. § 415 Občianskeho zákonníka a nepočínal si tak, aby ku škode na jeho majetku nedošlo, poukazujúc v tejto súvislosti na judikatúru ÚS SR (sp.zn. I. ÚS 16/02, sp.zn. II. ÚS 64/97, I. ÚS 63/00...) a rozhodnutia iných súdov v obdobnej problematike. Odporca preto vyjadril záver, že konajúci súd by mohol pri posudzovaní predmetného nároku vychádzať výlučne z existencie prieťahov v súdnom konaní, pokiaľ by boli konštatované predsedom súdu alebo Ústavným súdom SR, tiež odkazujúc na príslušnú judikatúru ÚS SR. a preto v danom prípade existencia prieťahov v konaní preukázaná nie je.

Odporca vzniesol námietku premlčania v prípadoch, že k nesprávnemu úradnému postupu súdu malo dôjsť v období pred marcom 2009, a to pri každom obdobnom návrhu zo strany navrhovateľa, nakoľko premlčacia lehota uplynula po troch rokoch od momentu, uplynutia 30-dňovej lehote od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora, pred dňom 23.04.2009 (t.j. 3 roky pred dňom, kedy boli odporcovi doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

K vyčísleniu náhrady škody odporca uviedol, že ide o paušálne sumy za veľmi všeobecné činnosti, nie je zrejmé, či predmetné vecné náklady predstavujú skutočnú škodu alebo ušlý zisk, definujúc ich pojmové vymedzenie, pričom nároky ktoré si navrhovateľ uplatňuje sú iba hypotetické, pričom navrhovateľ paušalizuje rôzne reálne vecné náklady, ktoré mu vznikajú v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou (poskytovanie úverov), i keď by mal v tomto konaní preukázať vznik a výšku škody produkovaním dôkazov pri každej individuálnej pohľadávke a od tejto povinnosti ho neodbreňuje ani množstvo podaných žalôb, ťažkosti pri vyčíslení a preukázaní škody, ani ochrana osobných údajov, obchodného tajomstva či dôverných informácií. Preto odporca namieta, že navrhovateľ v tomto konaní nepreukázal ani vznik a ani výšku škody, ktorú si uplatňuje.

Ohľadom nemajetkovej ujmy, odporca namietal, že rovnako navrhovateľ ničím nepreukázal ani jej vznik ani to, že by sa mala poskytnúť jej náhrada v peniazoch, poukázal na absenciu príčinnej súvislosti medzi tzv. nesprávnym úradným postupom, vznikom škody, či nemajetkovej ujmy a tiež na viacero náleзов Ústavného súdu SR týkajúcich sa rozhodovania o poskytnutí finančného zadostučinenia za zbytočné prieťahy, ktoré nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu konkrétneho prípadu súdom, ako aj na rôzne aspekty vzniku nároku na nemajetkovú ujmu u právnických a fyzických osôb, poukazujúc na príslušnú judikatúru súdov.

Napokon odporca žiadal vo vyjadrení v danom prípade zohľadniť aj ustanovenie § 3 ods. Občianskeho zákonníka a § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to vzhľadom na povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu

úradnému postupu dôjsť, poukazujúc na povahu podnikateľskej činnosti navrhovateľa v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, ktorá práve podmienila zvýšenú pozornosť štátnej moci na ochranu spotrebiteľských práv a aj na negatívne povedomie, ktoré je okolo navrhovateľa v súvislosti s touto činnosťou vytvorené, upozorňujúc na list Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť pod č. JUST/A3/RM/kb D(2010), množstvo sťažností od slovenských spotrebiteľov a slovenského združenia na ochranu spotrebiteľov, o ktorých informovala Európska komisia stáleho predstaviteľa SR pri EÚ a nečestné praktiky navrhovateľa pri tejto podnikateľskej činnosti prezentované aj médiách (článok denníka SME z 16.07.2012).

Vo veci rozhodol Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 29.04.2014, č. k. 6C/131/2012-28 tak, že návrh zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Voči rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, na základe ktorého odvolací súd uznesením z 29.06.2015, č.k. 4Co 734/2014-80, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pre procesné pochybenia podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p., ktoré odvlací súd uložil v ďalšom konaní odstrániť.

Podľa § 115 ods. 1 O.s.p. ak tento zákon alebo osobitný predpis 13aa) neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

V prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie vo veci samej bez nariadenia pojednávania § 115a ods. 2 O.s.p. - predmetom konania je suma nižšia ako 1000 euro, tzn. ide o drobný spor podľa § 200ea ods. 1 O.s.p.

Podľa § 156 ods. 1 O.s.p. rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky. Uvedie pritom výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti výkonu rozhodnutia.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Súd v súlade s citovaným § 156 ods. 3 O.s.p. vyvesil dňa 10. 06. 2016 na úradnú tabuľu súdu oznam, ktorým oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na deň 28.06.2016 o 10:10 hod., v miestnosti č. 15, tzn. v lehote najmenej päť dní pred vyhlásením rozsudku.

V prejednávanej veci, za splnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie vo veci samej bez nariadenia pojednávania, súd na základe výsledkov prípravy pojednávania oboznámením sa s návrhom, predloženými listinnými dôkazmi a pripojeným exekučným spisom sp. zn. 36Er 704/2003 a zistil skutkový stav, rozhodný pre posúdenie danej veci.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 36 Er 704/2003 súd zistil, že dňa 14.04.2003 bola súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35807598, so sídlom v Bratislave, Račianska 42/A proti povinnému: J. W., nar. XX.XX.XXXX, pre vymoženie pohľadávky vo výške 12.870,- Sk s príslušenstvom.

Dňa 28.04.2003 súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora Mgr. Jozefa Ďuricu so sídlom EÚ vo Zvolene.

Návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora bol tunajšiemu súdu doručený dňa 02.11.2009, pričom súd uznesením zo dňa 21.06.2010, č.k 36 Er 704/2003-10 návrhu na zmenu exekútora vyhovel a vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého a rozhodol zároveň o trovách pôvodného exekútora. Uznesenie v časti zmeny exekútora nadobudlo právoplatnosť dňa 03.08.2010.

Súd lustráciou v registri Spr. tunajšieho súdu zistil, že v exekučných veciach registra „Er“ v rokoch 2010 až 2012 nebola podaná žiadna sťažnosť na prieťahy v konaní.

Predmetom tohto konania je náhrada škody - majetkovej i nemajetkovej titulom zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 1 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, s účinnosťou do 31.12.2010 do (ďalej len „zákon“), tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci, nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1, 2 zákona, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 1a)

Podľa § 17 ods. 2 zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Z hľadiska právneho posúdenia spornej veci podľa citovaných ustanovení zákona, je významnou otázkou predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní, a to len pokiaľ táto škoda vznikla v príčinnej súvislosti takýmto nesprávnym úradným postupom. V svojom základe je táto otázka otázkou skutkovou, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach, tzn. musí byť bezpochyby zrejmé v čom konkrétne spočíva škoda ako majetková ujma (následok), za ktorú je náhrada požadovaná, vo vzťahu ku konkrétnemu protiprávnemu konaniu (skutočnosťou ako príčinou tejto ujmy), pričom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku.

Uvedený zákon č. 514/2003 Z.z., obsahujúci osobitnú úpravu zodpovednosti, pojem škody bližšie nedefinuje avšak v cit. § 17 obdobne ako všeobecná úprava podľa ustanovení § 442 Občianskeho zákonníka upravuje spôsob a rozsah jej náhrady. Zákon rozlišuje škodu skutočnú a ušlý zisk. Podľa ustálenej súdnej praxe škodu vo všeobecnosti možno chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, spočíva v zmenšení jeho majetku, príp. v zničení určitej majetkovej hodnoty, v jej odňatí, poškodení a pod., resp. škoda predstavujúca hodnoty, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie

do predošlého stavu a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Ušlý zisk je ujma, ktorá spočíva najmä v tom, že u poškodeného nedôjde dôsledkom škodnej udalosti k rozmnoženiu jeho majetku, hoci s ohľadom na pravidelný beh vecí by sa to dalo očakávať (R 55/1971) a možno ho nahradiť iba peňažným plnením a nie je možná naturálna reštitúcia.

Príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou ako nevyhnutný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu musí byť bezpečne preukázaný a dôkaznú povinnosť nesie navrhovateľ. Škoda musí existovať najneskôr v čase, kedy súd o uplatnenom nároku rozhoduje. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikne škoda následkom protiprávneho úkonu škodcu, teda, ak je jeho konanie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, a tiež, ak je doložené, že nebyť protiprávneho úkonu, ku škode by nedošlo. Príčinou škody môže byť len tá okolnosť, bez existencie ktorej by škodný následok nevznikol, stačí ak ide o jednu z príčin, ktoré sa podieľali na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu dôležitú, podstatnú a značnú.

Právna úprava podľa uvedeného špeciálneho zákona pritom vychádza z princípu výlučnej zodpovednosti štátu (Slovenská republika) a predpokladmi jej vzniku sú tri základné objektívne predpoklady a to:

- a) nezákonné rozhodnutie (individuálny právny akt, vydaný v občianskom súdnom konaní, v správnom konaní alebo v trestnom konaní, výrokom ktorého štátny orgán rozhoduje o právach a povinnostiach subjektu práva, odporujúci objektívnemu právu, pričom toto konštatovanie musí byť vyjadrené v rámci zmeňujúceho alebo zrušujúceho rozhodnutia nadriadeného orgánu) alebo nesprávny úradný postup (zrejmy rozpor s objektívnym právom týkajúci sa zásade procesných predpisov, rozpor s procesnou normou v priamej príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou);
- b) vznik konkrétnej škody (materiálnej alebo na zdraví a živote, pričom podľa jej charakteru sa postupuje pri realizácii jej náhrady);
- c) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Zodpovednosť za vznik škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je objektívna, tzn., že pokiaľ dôjde k nesprávnemu úradnému postupu, je založená objektívna zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zákona). Zároveň však, preukázanie vyššie uvedených predpokladov jej vzniku (kumulatívne splnenie všetkých troch podmienok), spočíva na poškodenom, v danom prípade na navrhovateľovi a táto zodpovednosť za škodu vzniká len vtedy, ak nezákonné rozhodnutie resp. nesprávny úradný postup boli príčinou vzniku škody. Subjekt práva má vždy možnosť domáhať sa zmeny, prípadne zrušenia takého rozhodnutia, ktoré pokladá za nezákonné, pokiaľ sa mu podarí jeho nezákonnosť preukázať. Potom až v prípade, že týmto postupom preukáže vznik škody, môže byť úspešný pri uplatnení svojho nároku podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

Na konštatovanie nesprávneho úradného postupu podľa citovaného § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, ktorým podľa tohto ustanovenia je aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní, zákon nevyžadoval predchádzajúce konštatovanie v rámci vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom v konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku (účinného do 31.8.2005), ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Navrhovateľ v tomto konaní žiadnym spôsobom nepreukázal ani len základ sporu a to zodpovednosť odporcu za vznik škody a to aj napriek množstvu judikatúry, na ktorú v žalobe poukazuje. Navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, ktoré ho v konaní zaťažuje a žiadnym spôsobom nepreukázal ani vznik majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a ani príčinnú súvislosť medzi údajnou škodou, nemajetkovou ujmom a nesprávnym úradným postupom.

V danom prípade bolo dotknuté exekučné konanie začaté pred účinnosťou novely § 44 Exekučného poriadku (od 01.09.2005), ktorou bola zavedená povinnosť súdu rozhodnúť o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora a v rozhodnom čase Exekučný poriadok v znení účinnom do 31.08.2005 neupravoval lehotu pre rozhodnutie o zmene exekútora a preto v prípade uvedeného exekučného konania súd 30 dňovou lehotou nebol viazaný (§ 238 v spojení s § 44 Exekučného poriadku). Nakoľko mal súd preukázané, že o žiadosti navrhovateľa ako oprávneného na zmenu exekútora bolo exekučným súdom rozhodnuté po 7 mesiacoch od doručenia žiadosti, podľa názoru súdu táto skutočnosť bez ďalšieho nezakladá dôvod pre konštatovanie nesprávneho úradného postupu pre nevydanie rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona.

Rovnako nebol dôvod pre konštatovanie nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona pre tzv. zbytočné prietahy v konaní. Je pravdou, ako to uvádza aj navrhovateľ, že uvedený pojem je odrazom ústavného práva na súdnu a inú právnu zakotveného v siedmom oddieli Ústavy SR, konkrétne čl. 48 ods. 2 (aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Porušenie tohto práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, však nemožno odvodiť separátne len z tej skutočnosti, že štátny orgán pri svojej činnosti nekonal v zákonom ustanovených lehotách na vykonanie toho ktorého úkonu, i keď táto skutočnosť je bezpochyby pre takýto záver podstatnou. Vychádzajúc z judikatúry i samotnej Ústavy SR je zrejmé, že pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny a existenciu tzv. „zbytočných prietahov v konaní“ nie je možné konštatovať len s ohľadom na zákonom stanovené lehoty pre daný úkon konajúceho orgánu verejnej moci, bez preukázania ďalších rozhodných okolností v konkrétnej veci. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu z 29.3.2007, sp. zn. 3Cdo 32/2007, ktorý konštatoval, že síce samotné nedodržanie zákonnej lehoty je jednoznačne procesný postup priečiaci sa zákonu, avšak tento postup môže mať za následok vznik zodpovednosti za škodu pre nesprávny úradný postup len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve (iba) týmto postupom. Navyše v danom prípade, ako už bolo uvedené, exekučný súd nemal zákonom určenú lehotu pre vydanie rozhodnutia a súd v tomto konaní nemal preukázané dôvody pre záver, že by rozhodnutie v exekučnej veci nebolo vydané v primeranej lehote, tzn. že došlo pri jeho vydaní k zbytočným prietahom.

Navyše navrhovateľ, bol v súvislosti s prípadnými „zbytočnými prietahmi v exekučnom konaní“ v danom prípade nečinný, nakoľko nevyužil žiadne zákonné prostriedky na to, aby zabránil vzniku škody, ku ktorej malo podľa jeho tvrdenia dôjsť (sumy špecifikované v súvislosti so správou pohľadávky, výkonov zamestnancov, informačného systému, administratívy, urgencie a pod.) a ktorú rovnako žiadnym spôsobom nepreukázal.

Navrhovateľ si v tomto konaní uplatnil škodu ako paušálne vyčíslenie jeho administratívnych výdavkov, výdavkov v súvislosti so správou pohľadávok, nákladov na zamestnancov navrhovateľa, telekomunikačné a poštové výdavky a výdavkov v súvislosti s urgenciami exekučnému súdu, čo však nepreukazuje skutočnú škodu, tak ako ju je potrebné chápať v zmysle § 17 cit. zákona a nemá ani žiadnu príčinnú súvislosť s postupom súdu v exekučnom konaní, keď aj po zmene exekútora by navrhovateľovi

náklady na udržiavanie a správu pohľadávok a informačného systému bezpochyby vznikali. Vznik a výška týchto nákladov predstavujúcich škodu nebolo možné ani v konaní preskúmať.

K tvrdeniu navrhovateľa, že postupom súdu, ktorý včas nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora bol vystavený riziku zániku povinného súd poukazuje na to, že vo vzťahu k reálnej vymožitelnosti pohľadávky, je nečinnosť súdu v tomto smere bezvýznamná, nakoľko do času pokiaľ súd nerozhodol o navrhovanej zmene, nič nebránilo pôvodnému exekútorovi realizovať podľa zákona všetky potrebné úkony na vymoženie pohľadávky navrhovateľa v rámci exekučného konania.

Ohľadom návrhu na zaplatenie nemajetkovej ujmy, súd uvádza, že tento nárok predpokladá rovnako existenciu príčinnej súvislosti medzi preukázaným nesprávnym úradným postupom a vznikom nároku na nemajetkovú ujmu. Navrhovateľ v tomto smere neuniesol nielen dôkazné bremeno ale ani len povinnosť tvrdenia, keď ani len neuviedol konkrétne skutkové okolnosti, na základe ktorých mu tento nárok patrí. Obmedzil sa len na všeobecné formulácie o strate legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, straty dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci a a všeobecné obavy z vyvolaného rizika ohrozujúceho konečné vymoženie pohľadávky. Pretože ak by aj súd dospel k záveru, že v danom konkrétnom prípade došlo k nesprávnemu úradnému postupu, (či už pre nevydanie rozhodnutia v zákonnej lehote alebo pre zbytočné prieťahy...), len konštatovanie nesprávneho úradného postupu, nie je dôvod pre priznanie nemajetkovej ujmy, ale je potrebné, aby navrhovateľ preukázal následky, ktoré mu prípadným nesprávnym úradným postupom vznikli v jeho súkromnom alebo spoločenskom živote a jeho uplatnení a v prípade právnickej osoby je to najmä dopad na jej podnikateľskú príp. inú činnosť, na ktorú bola zriadená, vplyv na jej dobrú povesť v oblasti jej aktivít a pod., a to rovnako v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Nemajetková ujma v zmysle § 17 ods. 2 cit. zákona je finančnou náhradou v takých prípadoch, keď iba samotné konštatovanie porušenia práva (v tomto prípade ako základ tohto nároku nepreukázané), nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného, vzhľadom na spôsobenú ujmu, zasahujúcu inú ako majetkovú sféru poškodeného a to napr. jeho dobré meno, povesť, česť, vážnosť, dôstojnosť, doterajší súkromný, spoločenský, profesionálny život, vzťahy a pod., resp. u právnických osôb ujmu zasahujúcu oblasť jej činnosti, možnosť rovnakého uplatnenia pri jej aktivitách, poškodenie jej obchodného mena a pod.. Súd bez náležitého objasnenia skutkového stavu a dôkazného preukázania sporných skutočností, významných pre tento nárok, nemôže rozhodnúť ani o jeho dôvodnosti a ani o výške náhrady. Navrhovateľ uplatnenú nemajetkovú ujmu ani náležite nezdôvodnil a nepredložil a ani neoznačil žiaden dôkaz, na preukázanie tohto nároku.

Nakoľko navrhovateľ nepreukázal zákonné predpoklady pre uplatnenie náhrady škody v zmysle citovaných ustanovení zákona, keď neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie existencie nesprávneho úradného postupu, spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote alebo v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní, ďalej existenciu vzniku majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, konkrétnej výšky (rozsahu) uplatnených náhrad a napokon ani požadovanej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a preukázanou škodou a tiež náhradou nemajetkovej ujmy (kauzálny nexus), súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Vzhľadom na úspech odporcu v konaní, tomuto vzniklo právo na ich náhradu. Nakoľko si odporca žiadne trovy konania neuplatnil a zo spisu nevyplýva, že by odporcovi trovy konania vznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie, a to do 15 dní na Okresný súd Bratislava III v 3 vyhotoveniach, o ktorom rozhodne Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ust. § 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ust. § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods.1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (ust. § 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.